

Benodigd budget invoering Omgevingswet

Voor de implementatie van de Omgevingswet in Barneveld is voor verschillende zaken budget nodig. Op dit moment is nog niet bekend wat het totale benodigde budget zal zijn. We werken stap voor stap toe naar de implementatie. Waarbij ook stapsgewijs meer inzicht zal komen in het benodigde budget. In grote lijnen is er budget nodig voor capaciteit en proceskosten, digitalisering en instrumenten. Daarnaast kan de wet gevolgen hebben voor de leges. In deze memo worden de genoemde onderwerpen behandeld.

Capaciteit en proceskosten

De kosten en ambtelijke capaciteit voor het implementatieproces van de Omgevingswet zijn in 2016 geheel gedekt uit de reguliere budgetten en formatie.

Capaciteit

Voor 2017 is een bedrag van €50.000,- ter beschikking gesteld. Tot aan de inwerkingtreding van de wet geldt dat jaarlijks €50.000,- benodigd is. In de aanloop naar de inwerkingtreding van de wet is de verwachting dat de werkzaamheden zullen toenemen. Ook in het jaar van de inwerkingtreding (2021) is de verwachting dat de werkzaamheden de reguliere formatie deels zullen overstijgen. Voor 2018 wordt gevraagd een budget van €50.000,- beschikbaar te stellen. Voor 2019 en volgend zal in de Kadernota 2019 een voorstel worden opgenomen. Wat de gevolgen zijn voor de capaciteit wanneer de Omgevingswet is geïmplementeerd is op dit moment nog niet bekend.

Proceskosten

Voor de overige te verwachten proceskosten in 2017, zoals voor informatiebijeenkomsten en digitalisering, is in de Programmabegroting van 2017 een incidenteel budget opgenomen van € 35.000,-. Een deel van dit bedrag is nog beschikbaar en kan in 2018 worden ingezet. Voor 2019 is naar verwachting een hoger bedrag aan proceskosten benodigd. Dit zijn kosten zoals voor het organiseren van bijeenkomsten, voor zowel bestuur als organisatie en de ontwikkeling van materialen. Zo is circa €160.000,- nodig voor het trainen van medewerkers voor bevordering van competenties. Een deel van deze kosten (€80.000,-) wordt gedekt uit bestaand opleidingsbudget, omdat dit afdelingoverstijgende onderwerpen betreft, op het gebied van competenties van belang voor iedereen zoals verbeteren samenwerking, communicatieve vaardigheden, integraal samenwerken en inspiratiesessies. Voor de proceskosten zal in de Kadernota 2019 een voorstel worden opgenomen.

Kosten voor digitalisering

De gemeentelijke informatievoorziening moet worden aangepast en aangesloten op de landelijke voorziening, het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Hierover is in april 2016 een financieel akkoord gesloten¹. De komende jaren worden de financiële afspraken verder uitgewerkt.

De hoofdpunten uit het akkoord voor de digitalisering zijn:

- De eenmalige investeringskosten voor de bouw van het digitale stelsel, het informatiepunt en de invoeringsondersteuning worden betaald door het rijk.
- Voor de structurele uitvoeringskosten van het digitale stelsel en een centraal informatiepunt over de Omgevingswet wordt een verdeelsleutel gehanteerd.
  - Om de kosten beheersbaar te houden is een maximum bedrag afgesproken. Dit bedrag is afhankelijk van de ambitie voor het digitale stelsel. Bij de keuze voor het huidige niveau voor digitale dienstverlening (scenario 2 uit het Bestuursakkoord Implementatie Omgevingswet, 2015) is dat voor alle gemeenten gezamenlijk maximaal 18 miljoen euro per jaar. Bij keuze voor een uitgebreid digitaal stelsel dat overheden ontzorgt bij de uitvoering van de Omgevingswet (scenario 3) is dat voor gemeenten maximaal 40 miljoen euro per jaar.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de eigen transitiekosten, zoals het volgen van opleidingen, organisatie- en cultuurveranderingstrajecten en aansluiting van eigen digitale voorzieningen op het

---

¹ Minister Schultz, het IPO, de VNG en UvW

landelijke digitale stelsel. De activiteiten die verricht moeten worden om te komen tot het niveau dat nodig is om aan te kunnen sluiten op de DSO vallen buiten de scope van de Omgevingswet. De kosten die gemaakt moeten worden zijn echter wel noodzakelijke kosten.

- In ieder geval een half jaar voor de inwerkingtreding van de wet worden de financiële consequenties van de gehele stelselwijziging in beeld gebracht.

Dat betekent dat op dit moment nog onduidelijk is wat het benodigd budget voor de digitalisering van de Omgevingswet is. Er is een eerste inschatting gedaan aan de hand van het financiële model Omgevingswet. De model is ontworpen door KING/Deloitte in overleg met de VNG. Het model is richtinggevend voor de invoeringskosten die gepaard gaan met de Omgevingswet. Een eerste inschatting is een bedrag van circa € 600.000,- voor de structurele uitvoeringskosten. Het bedrag is nog van vele factoren afhankelijk. Het is bedoeld om een indruk te geven van de orde van grootte van het benodigde budget. Daarnaast zal ook budget nodig zijn voor aanpassingen in informatiearchitectuur. Hier komen wij later op terug.

Benodigd budget voor het opstellen van instrumenten

Voor het opstellen van de Omgevingsvisie is in het plan van aanpak een begroting opgenomen. Voor het opstellen van het Omgevingsplan zal te zijner tijd een plan van aanpak worden gemaakt. In dit plan van aanpak zal het benodigde budget voor het Omgevingsplan inzichtelijk worden gemaakt.

Leges

Bij vergunningverlening wordt gestreefd naar kostendekkende leges, zodat degene die profijt heeft van de vergunning ervoor betaalt. Met de Omgevingswet is het de bedoeling dat voor het grootste deel wordt voorzien in algemene regels en daardoor het aantal omgevingsvergunningen afneemt. Door de algemene regels verschuift het zwaartepunt van vergunningverlening naar toezicht en handhaving. De kosten voor toezicht en handhaving mogen niet worden verdisconteerd in de legesberekening. Gemeenten moeten rekening houden met de financiële gevolgen van deze verschuiving. Hoe groot deze gevolgen zijn, is op dit moment nog onduidelijk. Het is de vraag in hoeverre het aantal omgevingsvergunningen zal afnemen. De Omgevingswet voorziet aan de ene kant in meer algemene regels (en dus minder vergunningen), maar tegelijkertijd introduceert de Invoeringswet een mogelijkheid om een activiteit direct als vergunningplichtig aan te wijzen (dus meer vergunningen).

In het financiële akkoord Omgevingswet (zie onder kopje 'digitalisering') is afgesproken dat er een onderzoek komt naar de manier waarop het fysieke domein in de toekomst kan worden gefinancierd en naar alternatieve financieringsmogelijkheden voor het fysieke domein. Daarin worden ook de gevolgen van de verschuiving naar minder vergunningverlening en meer toezicht- en handhaving.

Conclusie

Bovenstaande betekent voor het proces van de Omgevingswet een benodigd budget van €50.000,- voor 2018. Voorgesteld wordt om dit te dekken door de incidentele begrotingsruimte met dit bedrag te verlagen.

Via de Kadernota 2019 wordt het overige benodigd budget aangevraagd, zodat de raad een integrale afweging kan maken.